

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 419/2541

นาย เข้าย ทรง ประกอบผู้ร้อง นาง อิม ทรง ประกอบผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1718, ป.พ.พ. มาตรา 1697

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ตายทำพินัยกรรมไว้ 2 ฉบับ ฉบับแรกตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกในทรัพย์มรดกส่วนหนึ่ง ฉบับหลังตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกในทรัพย์มรดกอีกส่วนหนึ่ง ข้อกำหนดในพินัยกรรมทั้งสองฉบับจึงหาได้ขัดกันและมีผลทำให้ผู้ร้องถูกเพิกถอนจากการเป็นผู้จัดการมรดกไม่ ผู้ร้องยังคงมีสิทธิเป็นผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมฉบับแรก ดังนั้น พินัยกรรมของผู้ตายทั้งสองฉบับย่อมมีผลบังคับได้ตามกฎหมายทั้งฉบับที่ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกเมื่อเจตนาของผู้ตายมีความประสงค์ให้ตั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกตามข้อกำหนดพินัยกรรมให้แยกจากกันและไม่ปรากฏว่าผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นบุคคลต้องห้ามที่จะเป็นผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1718 จึงให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเพื่อจัดการมรดกตามพินัยกรรมฉบับแรกและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเพื่อจัดการมรดกตามพินัยกรรมฉบับที่สอง

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของนางบุญมาหรือจ่องทรงประกอบ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 6 คนนางบุญมาถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2530 โดยทำพินัยกรรมไว้ 2 ฉบับ ทรัพย์มรดกของผู้ตายมีที่ดิน 2 แปลงโดยแปลงหนึ่งถือกรรมสิทธิ์รวมกับผู้อื่น ผู้ร้องเคยไปติดต่อขอรับมรดกที่ดินดังกล่าวแต่มีเหตุขัดข้องซึ่งสืบเนื่องจากพินัยกรรมผู้ร้องไม่เป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดก ขอให้มีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านว่า พินัยกรรมทั้ง 2 ฉบับ ขัดกันทุกข้อความ ทั้งข้อกำหนดเกี่ยวกับทรัพย์และผู้จัดการมรดก ดังนั้น พินัยกรรมฉบับหลังจึงเพิกถอนพินัยกรรมฉบับแรกแล้ว เมื่อพินัยกรรมฉบับหลังตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดก ผู้ร้องจึงไม่เป็นผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมฉบับแรกและไม่มีอำนาจร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ขอให้ยกคำร้องขอและมีคำสั่งตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนายเข้าย ทรงประกอบ ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางบุญมาหรือจ่อง ทรงประกอบ ผู้ตายกับให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ยกคำขอของผู้คัดค้านผู้คัดค้านอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืนผู้คัดค้านฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังยุติได้ในเบื้องต้นว่านางบุญมาหรือจ่อง ทรงประกอบ ผู้ตายทำพินัยกรรมไว้ 2 ฉบับ ฉบับแรกตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ฉบับหลังตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดก แต่ทรัพย์มรดกตามพินัยกรรมทั้ง 2 ฉบับเป็นทรัพย์คนละส่วนกันตามเอกสารหมาย จ.6 และ จ.7 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่ผู้คัดค้านฎีกาในประการแรกว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้แต่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายหรือไม่ ในข้อนี้ ตามคำร้องขอของผู้ร้องอ้างว่า ผู้ร้องเป็นบุตรคนหนึ่งของผู้ตาย ซึ่งตามสำเนาพินัยกรรมเอกสารท้ายคำร้องขอปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ได้รับมรดกส่วนหนึ่งของผู้ตายตามพินัยกรรมดังกล่าวผู้ร้องจึงอยู่ในฐานะทายาทของผู้ตายเมื่อปรากฏว่ามีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดกตามที่ผู้ร้องอ้างในคำร้องขอ ผู้ร้องจึงจำเป็นต้องใช้สิทธิ

ทางศาลโดยยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอตั้งผู้จัดการมรดกได้ ฎีกาของผู้คัดค้านในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น ปัญหาประการต่อไปมีว่า ผู้ร้องกับผู้คัดค้านผู้ใดสมควรได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดก ในข้อนี้ ผู้คัดค้านฎีกาอ้างว่าผู้ตายได้ทำพินัยกรรมฉบับหลังระบุให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย อันเป็นการขัดกับพินัยกรรมฉบับแรกที่ผู้ตายตั้งให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ผู้ร้องจึงถูกเพิกถอนจากการเป็นผู้จัดการมรดกตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1697 เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ตายทำพินัยกรรมไว้ 2 ฉบับ ฉบับแรกตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ในทรัพย์มรดกส่วนหนึ่ง และฉบับหลังตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกในทรัพย์มรดกอีกส่วนหนึ่ง ข้อกำหนดในพินัยกรรมทั้งสองฉบับหาได้ขัดกันและมีผลทำให้ผู้ร้องถูกเพิกถอนจากการเป็นผู้จัดการมรดกตามที่ผู้คัดค้านฎีกาแต่อย่างใดไม่ ทำให้ผู้ร้องยังคงมีสิทธิเป็นผู้จัดการมรดกตาม พินัยกรรมฉบับแรก ดังนั้น พินัยกรรมของผู้ตายทั้งสองฉบับย่อมมีผลบังคับได้ตามกฎหมายทั้งฉบับ ที่ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกตามเอกสารหมาย จ.6 และตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกตามเอกสาร หมาย จ.7 เมื่อเจตนาของผู้ตายมีความประสงค์ให้ตั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกตาม ข้อกำหนดพินัยกรรมให้แยกจากกันเช่นนี้ จึงเป็นการไม่สมควรที่จะตั้งผู้ร้องหรือผู้คัดค้าน คนใดคนหนึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องและผู้คัดค้าน เป็นบุคคลต้องห้ามที่จะเป็นผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1718 จึง ให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเพื่อจัดการมรดกตามพินัยกรรมเอกสารหมาย จ.6 และตั้ง ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเพื่อจัดการมรดกเฉพาะครัวไฟ ตามพินัยกรรมเอกสารหมาย จ.7 ที่ศาลล่างทั้งสองแต่งตั้งให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียวไม่ต้องด้วย ความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้คัดค้านฟังขึ้นบางส่วน"พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ตั้งผู้ร้องและ ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของนางบุญมาหรือจ่อง ทรงประกอบ ผู้ตายโดยให้ผู้ร้องและผู้คัดค้าน จัดการมรดกของผู้ตายตามพินัยกรรมเอกสารหมาย จ.6 และ จ.7 (เฉพาะครัวไฟ) ตามลำดับ

องค์คณะ

สุนทร สิทธิเวชจิตร · อร่าม หุตางกูร · อำนวย เต็มพันธ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/419/2541>